

K É P Z Ő M Ű V É S Z E T

I. NEMZETKÖZI GRAFIKAI BIENNÁLE, GYŐR

A múlt év végén bemutatásra került nemzetközi kiállítás, a grafika legszélesebb fogalmi jelentését alapul véve, tabula rasaként értelmezhető. Véglegesen lezár egy korszakot, amelyben előírták, mit érdemes szeretnünk, milyen grafikusművészet tetsszen nekünk, s tiszta helyzetet teremt egy új nemzetközi grafikai fórum számára, amely a műfaj mindenkori helyzetét hivatott objektíven szemléltetni.

Az első győri biennálén az egyedi rajztól az eredeti és sokszorosító grafikán át az elektrografikáig, a hagyományos szemléletű művektől a modern vagy posztmodern törekvésekig, a különböző stílusjegyek integrálására törekvő, vagy a legújabb technikai vívmányokat alkalmazó, intermedialis és multidiszciplináris kísérletekig a legkülönbözőbb egymás mellett élő elképzelésekkel találkozhattunk.

A demonstratív szándék azt a célt szolgálta, hogy megalapozzon egy szabad grafikai fórumot, amely a műfaj lehető legszélesebb spektrumát mutatja, szinte korlátlan megoldási lehetőségeket, tartalmi, technikai és stílusi gazdagságot, s ahol pusztán a minőség és nem a művekből áradó szemlélet vagy adott technikai kötöttség határozza meg a kiállításon való részvételt.

Ez a minőség szempontúság első alkalommal még nem jelent maximális és egyenletesen kiemelkedő színvonalat, az azonban mindenképpen pozitív eredményként könyvelhető el, hogy a harmincegy országból jelentkező százkilencven művész alkotásai egytől egyig hiteles, autonóm művek. Többségük alapos technikai, mesterségbeli felkészültséget, tartalmi-formai igényességet és alkotójuk tehetségét tükrözi.

Kiemelkedően jól szerepeltek a dél-koreai, belga, holland, bolgár, jugoszláv, lengyel és görög művészek, jóllehet alkotásaik nem jellemzik átfogó teljességgel saját nemzeti kortárs grafikáját.

Ez mondható a magyar anyagról is, amit a legismertebb, színvonalas grafikusok tartózkodása miatt a pályakezdő és főiskolai hallgatók, valamint többnyire más műfajban tevékenykedő művészek és főleg friss szemléletű elektrografikusok művei tesznek mégis figyelemre méltóvá.

A legtöbb tradicionális megoldást a szovjet és román művészek munkái tartalmazzák.

A három helyszínen bemutatott kiállítási anyagot nehéz volt együtt látni s azonos mércével megítélni, jóllehet a műfajcsoportok szerinti tagolás megkönnyítette a tájékozódást. A legtöbb kiemelkedő alkotást a sokszorosító grafikák és elektrografikák között találhattuk.

A zsűri tizenegy művészt javasolt díjazásra. Rainer Junghannsot (Németország) a grafika tiszta eszközeivel létrehozott, szuggesztív erejű szénrajzaiért. Claude Sinte-ot (Belgium) misztikus hangulatú, leheletfinom belső történésekkel érzékeny felületekben megjelenítő borzolásaiért. Joseph Kadart (Franciaország) a xerográfia műfaji sajátosságait a legbravúrosabban érzékeltető és szintetizáló elektroreliefjeiért. Koronczai Endrét (Magyarország) nagyfokú művészi koncentráltással megoldott, szigorú geometriai kompozícióiért. Borgó György Csabát (Magyarország) jó színvonalú, teozofikus víziókat sugalló szitanyomataiért. Szőnyi Krisztinát (Magyarország) mail art parafrázisként értelmezhető, szellemes és tökéletes kivitelezésű grafikáiért. Pierluigi Vannozzit

(Olaszország) műves xerografikáiért. Lida van der Vlist-Strenget (Hollandia) kisméretű, monumentális erejű, tiszta kompozíciójú fanyomataiért. Perneczky Gézát (Németország) a mail art és a konceptuális művészet tanulságait ötvöző, intellektuális grafikaértelmezéseieért. Pavel Verest fotóval kombinált, őszinte hangvételű, realista szemléletű alkotásaiért (Románia). Halbauer Edét (Magyarország) tragikus alapélményt expresszíven kifejező, igényes elektrografikáiért.

Mindezen alkotások mellett feltétlenül a legjobbak között említhetők Budahelyi Tibor izgalmas kísérletei a grafika és szobrászat elemeinek összekapcsolására (fémlapokkal és forgáccsal kombinált újkonstruktív szellemű rajzok), Park, Young-Ha, Choi, In-Sun meditatív, ugyanakkor rendkívül érzékeny, finom részletekben gazdag grafikái, Yoon, Hyo-Joon klasszikus élményt nyújtó, szinte illatot árasztó, gyönyörű virágkompozíciói, Toshio Yoshizumi japán kulturális hagyományokat továbbörökítő, virtuóz rézkarcai, Elfi Schuselka és D. Capobianco derűs színvilágú, könnyed és elegáns kivitelezésű lapjai, Penovác Endre gesztusrajzra emlékeztető, szálkás-vonalas megjelenésű, érzékletes ceruzakompozíciói, Zdenka Požaić és Ujvárossy László népies-archaizáló, nemzeti sajátosságokat korszerű nyelven megjelenítő linómetszetei, Victor Paunov mitologizáló, szépen felépített litográfiái, Manya Vapstarova ikonszerűen szűkszavú portréi, Andrzej Zatecki klasszikus vonalvezetésű, szürrealista, Horst Sakulowski mesterien megoldott, romantikus víziói, Jan Hoffman dinamikus lendületű, archaizáló-konstruktív rézkarcai, Robert Jančović különös világot megelevenítő, fantasztikus-szürrealista alkotásai, Sonia Landy Sheridan a tér filozófiai problémáit feszegető komputergrafikái, Puggerro Maggi kifinomult színvilágú, visszafogott elektrografikái, Jean Mathiaut konzekvens és mesterien kivitelezett elektrografika-leképezései, Blazeovsky Trajce mágikus tárgyakat idéző, sejtelmes foltnaratói, Torben Heron létkérdéseket feszegető, igényes rézkarcai, Tonia Nicolaidou végtelen harmóniát árasztó, domborítással kombinált szitanyomatai.

A színvonal – első rendezvényhez mérten – kétségkívül jónak mondható. A fiatalok nagyszámú részvétele a továbbfejlődés garanciája is egyben, amit a rendezvény nyilvános nemzetközi pályázattá szélesítése fokozhat. A szokatlanul magas fődíjak, az anyagi bázist jelentő Oxigén-Biennálé Alapítvány létrehozása, a részvételi díj fejében itt maradó művekből megalapozandó nemzetközi grafikai gyűjtemény, s annak folyamatos bővítése művészek, szervezők és a rendezvénynek helyet adó város számára is megfelelő feltételeket jelenthet a folytatáshoz.

N. MÉSZÁROS Júlia